

OMAR VICTOR DIOP

28.1.–22.5.2022

Senegalilainen nykytaiteilija Omar Victor Diop (s. 1980) vangitsee näyttäviin valokuviinsa modernia afrikkalaista sielunmaisemaa. Kuvissaan taiteilija keskittyy usein historian toisinnäkemiseen, diasporakokemusten kuvaamiseen ja mustan vastarinnan globaaliin politiikkaan.

Diopin tuotannossa yhdistyvät valokuva, kuvataide, muoti, muotoilu ja muotokuvaus. Hän käyttää keskeisenä välineenään taiteellista omakuvaa tarkastellessaan representaatioiden politiikkaa, yhteisöllisyyden kuvaamista ja identiteetin rakentumista sosiaalisten standardien mukaiseksi (self-fashioning). Ilmaisulle ominaista on huolellisesti lavastettu, dramaattinen kuvasto, jonka päähenkilönä ja välittäjänä taiteilija itse esiintyy. Diop asuu Dakarissa ja työskentelee Pariisissa, New Yorkissa ja Senegalissa.

Näyttely perustuu Renée Mussain ja Mark Sealyn vuonna 2018 Autographille kuratoimaan kokonaisuuteen, jonka pohjalta Mussai on koonnut Turussa nyt nähtävän kiertonäyttelyn. Näyttely on toteutettu yhteistyössä lontoolaisen Autographin ja pariisilaisen Galerie MAGNIN-A:n kanssa. Näyttely kokoaa ensi kertaa yhteen kolme Diopin merkittävintä teoskokonaisuutta – *Allegorian*, *Diasporan* ja *Libertyn*. Lisäksi esillä on Autographin tilausteos *Windrush*, joka ei ole ollut koskaan aiemmin näytteillä.

Esittelytekstit © Renée Mussai

ALLEGORIA

Omar Victor Diopin uusin projekti on *Allegoria* (2021). Paris Photo -tapahtumassa marraskuussa 2021 esitelty teossarja käsittelee mielikuvituksen keinoin ilmastokriisiä ja sen vaikutusta globaaliin etelään ja Afrikan mantereeseen. Eloisissa, metaforisissa ja paratiisinomaisissa kuvissa taiteilija esiintyy itse keskellä kasvillisuudesta ja eläimistöä huolellisesti rakennettua, upeaa kuvastoa, joka lainaa avoimesti elementtejä klassisesta maalaustaiteesta, uskonnollisesta ikonografiasta, länsiafrikkalaisesta studiomuotokuvauksesta sekä luonnontieteellisistä oppikirjoista ja tietosanakirjoista. Taiteilija pohtii ihmiskunnan kohtaloa luonnonkatastrofien ja ympäristön tuhoutumisen jälkeen ja kysyy, miten voimme yhdessä, vastuullisesti toimien turvata ihmiskunnalle elinkelpoisemman tulevaisuuden. Teossarjassa allegoria on itse luonto, joka on vaarassa jäädä elämään pelkkänä muistona, menneisyyden oppikirjojen kuvituksena ja representaationa.

LIBERTY

Liberty (2017), alaotsikkonaan *A Universal Chronology of Black Protest (Mustien protestin universaali kronologia)*, tulkitsee uudelleen historiallisesti merkittäviä, mustien vapaustaisteluun liittyviä kapinaliikkeitä aina Etelä-Afrikan apartheidin vastaisesta liikkeestä Amerikan, Karibian ja Euroopan kansalaisoikeuskampanjoihin ja nykyiseen Black Lives Matter -politiikkaan. Teoksissa Diop tarkastelee myös sitä, mikä yhdistää ja määrittää tätä jatkuvaa maailmanlaajuista kamppailua tasa-arvon ja ihmisoikeuksien puolesta. Runsaasti yksityiskohtia ja symboliikkaa sisältävissä, taidokkaasti lavastetuissa valokuviissa kuvataan orjuutettujen ihmisten kapinoita, itsenäisyysliikkeitä, taisteluita yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden puolesta sekä niihin johtaneita tapahtumia. Sarjan teokset kertovat kollektiivisen järjestäytymisen, antirasistisen taistelun ja vastarinnan voimasta sekä vastarinnan pitkästä historiasta.

DIASPORA

Diaspora (2014) pohjautuu 1500–1800-luvulta peräisin oleviin länsimaisiin muotokuviin. Ne esittävät mustia henkilöitä, jotka saavuttivat omana aikanaan merkittävän aseman eurooppalaisissa hoveissa, tieteessä, politiikassa ja yhteiskunnallisissa liikkeissä, mutta joita ei valtavirran narratiiveissa useinkaan kohtaa. Teossarja pohjautuu pitkälti historiallisiin maalauksiin, joihin Diop liittää viittauksia jalkapalloiluun. Sarja nostaa esille neljän vuosisadan ajalta merkittäviä afrikkalaisia, jotka ovat eläneet poikkeuksellinen elämänsä diasporassa. Tässä muotokuvasarjassa Diop tarkastelee ”löydetyksi” tulemisen, kunnian ja tunnustuksen saamisen välisiä jännitteitä ja haasteita, joita syntyy, kun ihminen samanaikaisesti nähdään valtavirtadiskurssissa ”toisena”. Leikkisissä mutta rehellisissä teoksissaan Diop näyttää, miten nykypäivän eurooppalaiset jalkapalloilijat ja alkuperäisten maalausten mallit jakavat nämä paradoksit.

WINDRUSH – tilausteos

Kesällä 2018 Autograph tilasi Omar Victor Diopilta kaksi uutta taideteosta juhlistamaan *HMT Empire Windrush* -aluksen saapumisen 70-vuotispäivää. Diopin teokset kommentoivat Autographin kokoelmassa olevia ikonisia arkistokuvia. Ensimmäisessä kuvassa kolme tyylikkäisiin pukuihin pukeutunutta mustaa miestä poseeraa kameralle pian risteilyaluksen saavuttua perille Essexin Tilbury Docks -satamaan 22. kesäkuuta 1948. Laivalla oli 492 siirtolaista, jotka halusivat aloittaa uuden elämän Isossa-Britanniassa ja osallistua sotaa seuranneeseen jälleenrakennukseen. Toinen teos on Diopin uustulkinta vuonna 1949 työministeriön Liverpoolin viraston ulkopuolella otetusta ryhmäkuvasta. Molemmissa *Windrush*-kuvissa Länsi-Intiasta tulleet karibialaiset siirtolaiset on kuvattu suuren muutoksen kynnyksellä: täynnä toivoa ja odotusta ennen syrjinnän, vaikeuksien ja työttömyyden täyttämää ankaraa todellisuutta. Miehiä ympäröivät paperit viittaavat Britannian entisen pääministerin Clement Attleen vuonna 1948 kirjoittamaan kirjeeseen, jossa hän käsittelee yksityiskohtaisesti Yhdistyneeseen kuningaskuntaan suuntautuvaa maahanmuuttoa.